

Ліхота О.,
*кандидат економічних наук, доцент кафедри
управління персоналом, економіки праці та публічного управління
Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут
Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом», м. Чернігів, Україна*

FINTECH ЯК ОСНОВА ФІНАНСОВОЇ ЕКОСИСТЕМИ

В останні роки спостерігається тенденція цифрової трансформації фінансової екосистеми. Це обумовлено стрімким розвитком цифрової економіки; використанням великих баз даних, штучного інтелекту, блокчейну, гібридних (онлайн і офлайн) форм діяльності; формуванням електронних платформ та інфраструктури; застосуванням інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій, фінансових інструментів для підвищення рівня інформаційної та кібернетичної безпеки; активізацією глобальних процесів перебудови фінансової екосистеми і зміни потреб учасників ринків фінансових послуг тощо. Отже, усі трансформації продиктовані новими викликами, що стимулюють зростання кількості діджитал-операцій і формують попит на цифрові продукти і сервіси у фінансовому секторі.

Одним із таких викликів є і FinTech, під яким пропонується розуміти інструмент, впровадження якого сприятиме підвищенню рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання в епоху цифровізації економіки. За даними дослідження Fortunly, світовий обсяг цифрових платежів становив у 2019 р. 4,1 трлн дол. США, у 2020 р. – 4,8. Згідно з прогностичними розрахунками, значення даного показника складатиме в 2023 р. 6,7 трлн дол. США. Чат-боти збережуть банкам 7,3 млрд дол. США. За експертними оцінками Finanso.se, deVere.Group, обсяг цифрових платежів у Європі становив у 2020 р. 802 млрд дол. США, що на 9,9% більше порівняно з 2019 р. До 2023 р. європейський ринок досягне 1 трлн дол. США. У ході дослідження, проведеного консалтинговою компанією KPMG, встановлено, що обсяг інвестицій у розвиток світового ринку фінансових технологій складав 210 млрд дол. США, а європейського – 77 млрд дол. США.

Якщо розглядати Україну, то варто зазначити, що у державі ринок FinTech розвивається повільними темпами порівняно з іншими країнами світу. Він характеризується певними законодавчими обмеженнями, недостатньо високим рівнем капіталізації. Як правило, функціонування даного ринку сконцентровано на

таких «вузьких» нішах, як платіжні сервіси та онлайн-кредитування. За результатами опитування, яке проведено консалтинговою компанією Ernst&Young, виявлено множину бар'єрів, що стримують ефективний розвиток ринку фінансових технологій. Серед них можна назвати такі: недосконалість законодавчої і нормативно-правової бази; брак фінансування (на думку респондентів, не вистачає зовнішнього капіталу – близько 61% фінтех-компаній розвиваються за рахунок власних коштів); складність у формуванні партнерських взаємовідносин; недостатній рівень фінансової грамотності. Крім цього, гостро постає проблема відсутності співпраці між фінтех-стартапами і банками. Так, 98% опитаних компаній зазначили, що не мають серед своїх акціонерів банків, банківських груп, корпоративних акселераторів. Лише 46,3% респондентів надають щонайменше одну послугу або продукт банку. При цьому 60,8% респондентів часто спостерігають небажання традиційної банківської системи впроваджувати новітні технології, які розробили фінтех-компанії.

До ключових трендів розвитку українського ринку фінансових технологій у середньостроковій перспективі можна віднести необанкінг (зручність і швидкість реагування на запит клієнтів фінансових послуг); криптоіндустрію; штучний інтелект і машинне навчання; створення фінансових екосистем (єдина електронна платформа дозволяє задовольняти максимальні потреби клієнтів, надавати широкий спектр фінансових і нефінансових послуг); впровадження Open banking (єдина платіжна екосистема розширяє можливості банків, фінтеху і клієнтів). Отже, віртуалізація FinTech стимулює появі нового інструментарію для надання фінансових послуг, зростання популярності необанкінгу, криптовалют, мобільних програм та інноваційних IT-технологій.

З метою прискорення темпів зростання вітчизняного ринку FinTech, скорочення витрат на підготовку фінансової звітності та комплаєнс-контроль, удосконалення фінансової прозорості, перевірки даних, процедури фінансового моніторингу, спрощення бізнес-операцій за допомогою автоматизації та цифровізації, нівелювання ризиків інформаційної безпеки, підвищення рівня фінансової безпеки у контексті забезпечення національної безпеки розроблено Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року та Стратегію розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. У цих документах серед стратегічних цілей визначено забезпечення розвитку ринку FinTech, цифрових технологій і платформ регуляторів. Однак конкретного Плану заходів для досягнення поставленої мети немає. Не розроблено відповідних організаційних, фінансових,

інноваційних, інформаційних механізмів забезпечення розвитку українського ринку FinTech в умовах цифрової економіки. Ці питання потребують ретельної уваги з боку представників урядового, академічного, освітнього, підприємницького, громадського середовища.

У подальшому планується приділити увагу розробленню рекомендацій щодо трансформації національної фінансової екосистеми в умовах діджиталізації з урахуванням світової практики.

Лункіна І.Ю.,

аспірант

*Науковий керівник: Пілецька С.Т., д.е.н., професор
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна*

СТРАТЕГІЯ АДАПТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА ДО УМОВ ЗМІННОГО СЕРЕДОВИЩА

У складному середовищі, що динамічно розвивається будь-яке підприємство для забезпечення конкурентної позиції в майбутньому має прагнути своєчасно і гнучко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі та адаптуватися і пристосовуватися до них. Така поведінка відповідає основним поточним та стратегічним цілям усіх рівнів організаційної ієрархії сучасних підприємств. Глобалізація в економіці, зростаюча інтеграція у світі, посилення конкуренції на національних та міжнародних ринках, висока інтенсивність науково-технічного та технологічного процесу вимагає від підприємств дедалі глибшого прогнозування та масштабного оновлення основних сфер діяльності. В змінних умовах промислові підприємства постійно і неухильно прагнуть впровадити нові гнучкі виробничі системи, новітні інформаційні та інші технології, інновації в управлінні виробництвом та ін.

В умовах мінливого середовища повинні змінюватися і стратегії, які розробляють та реалізують підприємства. Чим сильніший вплив зовнішніх та внутрішніх факторів, тим більші зміни будуть потрібні у виробничо-господарській